

kelig havde idetmindste en saadan Soliditet, at Statskassen ei udsattes for Tab, og at det Hele ikke blot var en Speculation, beregnet paa at affatte Actierne paa den dyreste og meest indbringende Maade for Entreprenuren, uden at Staten virkelig havde Sikkerhed for de 14 eller ialtfald for de 10 Millioner, hvormed den kom til at deeltage. Da senere Krigsconjuncturerne indtraadte, antog vel endeligen den daværende Regjering, at Entreprenuren ei paa nogen Maade kunde vente at sælge Actierne til den Priis, han tidligere havde antaget, og ansaae hans Tilbud frafaldet.

Der er talt meget om, at det af mig stillede Forslag om Penge til tekniske Undersøgelser er uensigtsmæssigt; jeg har erkjendt, at Udtrykket „tekniske“ ikke var heldigt, og havde ikke ventet, at man da vilde opholde sig længere derved. Det har været min Mening, at, naar Spørgsmaalet om Retningslinien skulde afgjøres, skulde forstandige, sagkyndige Mænd fra Provindsen træde sammen med Ingeniører og behandle Spørgsmaalet paa Stedet. Man maa nemlig dog vel indrømme, at, om Entreprenuren end vilde forlange et større Forbud for den ene end for den anden Linie, paa Grund af de større Jordarbejder, maaffee en Fordeel af 1 eller 2 Millioner, kunde dog den ene Linie have saameget Fortrin fra Statens og Provindsens Standpunkt, at man maatte foretrække samme, uagtet den kostede 1 eller 2 Millioner mere. Anseer Rigsdagen det imidlertid i det Hele for lige gyldigt, om Banen faaer den ene eller anden Retning, saa kan den af mig paatenkte Undersøgelse for største Delen bortfalde, saa behøves der i alt Fald kun Penge i Anledning af de Forhandlinger, der ellers ville foranlediges ved Sagens Forhandling. Naar man nu erklærer sig imod mit Forslag, antager jeg, at Meningen deraf er, at det er Rigsdagens Anskuelse, at Regjeringen ikke skal besætte sig med Spørgsmaalet om Valget mellem de flere mulige Linier.

Det er blevet sagt, at det var et godt og redeligt Tilbud, der blev gjort; det er fra en vis Side sandt, det var et Tilbud, hyorpaa der kunde bygges for at affatte Actierne, og det kommer visnok ikke os ved, hvad Udbytte

der kommer ud af Actierne, men det kommer os ved, om de 14 Millioner, som maatte kunne blive forlangt af den danske Regjering, ere sikrede. Det er blevet anført, at Actierne maaffee endnu vilde blive meget søgte i England, og at, dersom det blev Tilfældet, at Actietegning kunde finde Sted, vilde man jo ogsaa kunne komme ind derpaa endnu. Jeg skal derfor og bringe det under Overveielse, om det nærværende Ministerium endnu bør henvende sig til den Mand, der gjorde Tilbudet, med Forespørgsel, om han vil vedblive sit Tilbud, og i bekræftende Fald bede ham nærmere at opgive den Linie, i hvilken han vil anlægge Banen, og meddele de videre fornødne Oplysninger, hvilket han saameget mere nu vil kunne gjøre, dersom han, som man siger, allerede har foretaget Nivellering af Højderyggen af Jylland.

Hvad jeg imidlertid med Hensyn til en fornyet Overveielse af Sagen af den nærværende Regjering vil gjøre opmærksom paa og bede vel bemærket, det er, at man ikke kan behandle dette Spørgsmaal eenfaldigt fra Indenrigsministeriets Standpunkt; Finantsministeriet maa have den væsentligste Andeel i Afgjørelsen, og det er uvist, om dette Ministerium vil finde det raadeligt under de nærværende Forhold i Europa at engagere Monarchiet eller Kongeriget alene i et saa betydeligt Foretagende som Anlægget af denne Jernbane, hvortil der kan blive at udstede Obligationer til et Beløb af indtil 14 Millioner Rd. Det er et finantsfælt Spørgsmaal, som jeg meget godt kan tænke mig, at Finantsministeren i dette Dieblit vilde besvare benægtende.

Hvad Retningslinien angaaer, kan Regjeringen, som sagt, naar Finantsministeren finder, at han i finantsfælt Henseende kan gaae ind paa det tidligere Tilbud, vel frafalde den Undersøgelse, som forekommer Thinget saa unyttig.

Naar iøvrigt den sidste ærede Taler meente, at det ikke var noget Monopol for en vis Linie, hvorom her handlede, kan det vel være sandt, men saa meget er i alt Fald dog vist, at, naar først en saadan Bane gjennem Jylland er anlagt, og har draget en heel Deel Søgning til sig, saa vil Udgiften for en anden parallel Banes Rentabilitet i Jylland blive